

ความเป็นมาของสหภาพแรงงานและมูลเหตุของการก่อตัว

สหภาพแรงงานเป็นองค์การของกรรมกรที่รวมกำลังกันต่อสู้ เพื่อแสวงหา และคุ้มครองผลประโยชน์ของกรรมกรในแง่เศรษฐกิจ โดยใช้วิธีการรวมเจรจาต่อรอง (Collective Bargaining) เป็นเครื่องมือ และใช้วิธีการนัดหยุดงาน (Strike) เป็นอาวุธสำคัญอันสุดท้ายในการต่อสู้เพื่อคุ้มครองและแสวงหาผลประโยชน์ของสมาชิก หรือในบางครั้งก็ใช้วิธีสร้างความกดดันต่อรัฐบาลหรือรัฐสภา ให้ดำเนินการโน้มเอียงไปในด้านที่เป็นประโยชน์ต่อสมาชิกของสหภาพแรงงาน

สหภาพแรงงานที่มีลักษณะดังที่กล่าวนี้ ได้อาศัยวิวัฒนาการตลอดเวลาอันยาวนานดังที่ปรากฏในประเทศอังกฤษ สหรัฐอเมริกา และประเทศในยุโรปที่มีการปกครองแบบประชาธิปไตย

ก. วิวัฒนาการของสหภาพแรงงาน

วิวัฒนาการของสหภาพแรงงาน อาจจะพิจารณาในแง่เศรษฐกิจ ในแง่กฎหมาย และในแง่ลัทธิการเมือง ซึ่งต่างก็มีผลต่อวิวัฒนาการของสหภาพแรงงาน

1. ในด้านเศรษฐกิจ มนุษย์ในสมัยโบราณมีความเป็นอยู่อย่างง่าย ๆ การทำมาหากินเลี้ยงชีพด้วยเครื่องมือเครื่องใช้ที่สร้างขึ้นเองอย่างง่าย ๆ ไม่ยุ่งยาก สลับซับซ้อน จะทำการผลิตก็เมื่อมีความต้องการในการอุปโภคบริโภค จะเหลือไว้สำหรับแลกเปลี่ยนของผู้อื่นก็ทำกันภายในวงแคบ ความต้องการของมนุษย์เช่นเครื่องกำหนดปริมาณและความรวดเร็วในการทำงานของตนเอง ในครั้งนั้นประชากรของโลกส่วนใหญ่ทำมาหากินในทางเกษตรกรรม ส่วนหนึ่งเป็นเจ้าของที่ดิน (Land Lord) ส่วนหนึ่งเป็นพวกทาส (Slave) ในชุมชนที่เป็นเมืองนั้นมีพ่อค้า (Traders)

อยู่จำนวนน้อยจำนวนหนึ่ง นอกนั้นก็เป็นผู้ช่าง (Artisans) ที่ทำงานประกอบอาชีพอย่างอิสระ ลักษณะที่ทำงานโดยได้รับค่าจ้างแรงงาน (Wage - earners) มีแต่ไม่มากนัก เพิ่งจะปรากฏชัดเจนเอาเมื่อช่วงศตวรรษที่ 18 คือเมื่อเกิดยุคปฏิวัติอุตสาหกรรม (Industrial Revolution) ขึ้นในประเทศอังกฤษระหว่างปี 1750 - 1830 ¹ สังคมเกิดการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่สังคมอุตสาหกรรม (Industrial Society) กล่าวคือ เริ่มจากการประดิษฐ์คิดค้นเครื่องจักร เช่น การคิดเครื่องปั่นด้าย (Spinning machine) ของริชาร์ด อาร์คไรท์ (Richard Arkwright) ในปี 1775 และการคิดเครื่องจักรไอน้ำ ของ เจมส์ วัตต์ (James Watt) ในปี 1776 ทำให้โรงงานอุตสาหกรรมขึ้นมากมายโดยเฉพาะโรงงานทอผ้า เป็นการทำให้วงจรของเหล็ก-ถ่านหิน และอุตสาหกรรมทอผ้าบรรจบกันสมบูรณ์ ² ก่อให้เกิดการลงทุนและการค้าที่ขยายตัวอย่างรวดเร็ว เกิดการแข่งขันในทางการค้ามากขึ้น มีการจ้างแรงงานจำนวนมาก ซึ่งเปลี่ยนอาชีพจากการทำมาหากินในทางเกษตรกรรมซึ่งมีอิสระเสรี เข้ามาสู่โรงงานอุตสาหกรรมซึ่งมีข้อบังคับและวินัยเพิ่มขึ้น สังคมก็เปลี่ยนแปลงไปสู่การมีชนชั้นต่าง ๆ เช่น ชนชั้นนายทุน ชนชั้นข้าราชการ ข้าราชการ กรรมกรและประชาชนทั่วไป

และในชนชั้นต่าง ๆ เหล่านี้ที่เห็นความแตกต่างอย่างชัดเจนก็คือ ความแตกต่างระหว่างชาวไร่ชาวนา กรรมกรพวกหนึ่ง กับนายทุนผู้ประกอบการอีกพวกหนึ่ง นายทุนมีอำนาจครองสูง สามารถเลือกจ้างเฉพาะคนงานที่มีฝีมือดี โดยจ่าย

¹ โกวีย์ บุรพพานินทร์, "แนวคิดเกี่ยวกับแรงงานสัมพันธ์", การแรงงานสัมพันธ์, (ศูนย์อบรมแรงงาน กรมแรงงาน : ประชุมช่าง, 2518) หน้า 17.

² E.N. Fawcett, The World of To-day (London : Collins Clear-Type Press, 1954) pp. 56, 70.

ค่าแรงต่ำ ๆ ทั้งนี้เพราะคนงานมีมากต้องแย่งงานกันทำอย่างหนึ่ง อีกอย่างหนึ่ง ก็คือต้องแย่งงานกับเครื่องจักรทุนแรงซึ่งทำขึ้นใหม่ ๆ อยู่เสมอ นายทุนพยายามขยายกิจการของคนให้กว้างขวางใหญ่โตออกไป พวกช่างฝีมือ และผู้ประกอบการของตนเองที่มีขนาดเล็ก ไม่สามารถจะแข่งขันกับกิจการขนาดใหญ่ที่มีทุนมากกว่านักได้ ก็ต้องเลิกลมกิจการไป กลายเป็นกรรมกรรับค่าจ้างในโรงงานขนาดใหญ่กว่าในที่สุด³ กรรมกรหรือลูกจ้างทำงานรับค่าแรง (Wage-earner) เหล่านี้ เมื่อทวีจำนวนมากขึ้น หลังจากการปฏิวัติอุตสาหกรรม ก็ทำให้เกิดขบวนการกรรมกร (Labour movement) ซึ่งอยู่บนรากฐานของความรู้สึกร่วมกันในสถานภาพ (Sense of a common status) และความต้องการร่วมกันที่จะช่วยเหลือซึ่งกันและกัน (common need for mutual help) ส่วนหนึ่งของขบวนการกรรมกรก็ประกอบด้วยองค์การของกรรมกร เช่น สหภาพแรงงาน ผลอีกประการหนึ่งของการปฏิวัติอุตสาหกรรมก็คือ ทำให้กรรมกรเกิดความสำนึกในชนชั้น (Class conscious)⁴ ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบอย่างใหญ่หลวงในเวลาต่อมา

2. ในคานลัทธิการเมืองและลัทธิเศรษฐกิจ ในสมัยเริ่มต้นการปฏิวัติอุตสาหกรรมนั้น ลัทธิเสรีนิยม (Liberalism) กำลังมีอิทธิพลในยุโรปตะวันตกและสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นผลเนื่องจากอิทธิพลของนักคิดพวก ฟิสิโอแครตส์ (Physiocrats) ในศตวรรษที่ 18 และนักเศรษฐกิจสำนักคลาสสิก (Classics)

³ สุกชัย มนต์ไพบูลย์, "สหภาพแรงงาน" คำบรรยายในการอบรมวิชาแรงงานสัมพันธ์แก่ผู้นำคนงาน, สุกชัย มนต์ไพบูลย์ บรรณาธิการ (คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย) หน้า 44 - 45.

⁴ G.D.H. Cole. A Short History of The British Working Class Movement 1789-1947, (London : George Allen & Unwin, 1947) p.3-4.

คือ อากัม สมิท (Adam Smith), เดวิด ริคาโด (David Ricardo), โทมัส มัลธัส (Thomas Malthus) และในศตวรรษที่ 19 ลัทธินี้ได้เปลี่ยนรูปมาเป็นลัทธิ เสรีนิยม (Laissez-faire liberalism) ซึ่งสนับสนุนคุณค่า ความสามารถ ความเป็นตัวเองของเอกชน ต้องการให้มนุษย์ดำเนินการช่วยตนเองในกิจการต่าง ๆ อย่างเต็มที่ โดยปราศจากอุปสรรคขัดขวางจากอำนาจของรัฐ⁵ ดังนั้น ความคิดนี้ จึงได้รับการสนับสนุนจากชนชั้นกลาง ซึ่งได้แก่พวกนายทุนเจ้าของโรงงานและกิจการ ต่าง ๆ ซึ่งกำลังมีอำนาจทางการเมืองในแต่ละประเทศยุโรป

ลัทธิเสรีนิยม มีความเชื่อว่า การแข่งขันโดยเสรีทางเศรษฐกิจถูกควบคุม และกำหนดโดยกฎธรรมชาติ (natural laws) ถ้ามีการแทรกแซงจะเป็นสิ่งที่ไม่ เหมาะสมและมีผลร้ายในคานแรงงานถือว่าแรงงานเป็นสินค้าอย่างหนึ่ง ซึ่งอาจจะซื้อขายกันได้ในตลาดควยวิธีการแข่งขันเสรี นายจ้างกับกรรมกรจะต้องมีเสรีภาพที่จะทำ สัญญากันอย่างเต็มที่ ดังนั้น ลัทธินี้จึงคัดค้านการรวมกลุ่มของกรรมกร แม้รัฐบาลยุค นั้นก็เช่นกันมักจะถือว่า องค์กรของกรรมกร เช่นสหภาพแรงงานเป็นตัวบ่อนทำลายคอก แนวคิดเรื่องกฎธรรมชาติ ทฤษฎีของมัลธัสที่ว่าควยการเพิ่มของพลเมืองยังช่วยชี้ให้พวก เสรีนิยมทางเศรษฐกิจเห็นว่า การช่วยเหลือพวกกรรมกรโดยองค์การกุศลคือ โดย การแทรกแซงของรัฐบาลก็มักจะประสบความล้มเหลว การเพิ่มอัตราค่าจ้างจะทำให้ เกิดการเพิ่มประชากร ซึ่งจะดึงค่าจ้างที่เพิ่มขึ้นให้ลงมาเท่ากับระดับพอยังชีพ (Subsistence level) อีก จนกรรมกรมีรายได้เพียงแต่การยังชีพไปวัน ๆ เท่านั้น นั่นก็คือระดับค่าจ้างที่แท้จริง (Real wage) ย่อมมีแนวโน้มเท่ากับระดับพอยังชีพ⁶

⁵ จรูญ สุภาพ, หลักรัฐศาสตร์ภาคพิสดาร, (กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช 2518) หน้า 58 - 64.

⁶ คูรายละเอียดยุคใน นิตยศัพท์ นากสุภา, ลัทธิเสรีธุรกิจและการเมือง (กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2519) หน้า 26.

ลัทธิเสรีนิยมทางเศรษฐกิจดังกล่าวมีส่วนสำคัญในการกระตุ้นให้เกิดการเติบโตทางอุตสาหกรรม การผลิตได้เพิ่มขึ้นอย่างไม่น่าเชื่อ ถึงตอนกลางศตวรรษที่ 19 การรวมตัวของชุมชนเป็นเมือง (Urbanization) มีขึ้นทั่วไป กลายเป็นศูนย์กลางของการค้า การตลาด การผลิต การอุตสาหกรรม และการขนส่ง ประเภทอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นมากมายหลายสาขา กิจการธุรกิจขยายขอบเขตไปกว้างขวาง ชาติมีความมั่งคั่งขึ้น ประชากรเพิ่มขึ้น ในค่านของกรรมกรซึ่งเพิ่มจำนวนมากมาย ทองเอาค่าจ้างคืนกลับให้แก่นายทุนอุตสาหกรรมในรูปของการซื้อของอุปโภคบริโภค

ลัทธิเสรีนิยมและการขยายตัวทางอุตสาหกรรมมีผลอย่างสำคัญให้เกิดความแตกต่างหรือช่องว่างระหว่างชนชั้น นายทุนผู้ประกอบการและนักธุรกิจซึ่งรวมอยู่แล้ว ก็ยังรวมมากขึ้นไปอีก กรรมกรกลับยิ่งจนลงไปอีก มีความเป็นอยู่อย่างแรนแค้นเนื่องจากรายได้ต่ำ ขาดหลักประกันที่แน่นอนในชีวิต ในเมืองใหญ่ซึ่งเป็นแหล่งอุตสาหกรรม มีปัญหาที่ร้ายแรง เช่น เกิดแหล่งเสื่อมโทรมหรือสลัม ขาดการสุขภาพ ขาดสุขลักษณะ อาชญากรรมเพิ่มขึ้นเพราะความยากจนของประชาชนส่วนใหญ่ ประชากรในเมืองเพิ่มรวดเร็วเกินกำลังของสาธารณูปโภคจะสนองได้

สภาพในโรงงานขาดความปลอดภัยและขาดสวัสดิการ โรงงานในสมัยนั้นมีแสงสว่างไม่พอเพียง การถ่ายเทอากาศไม่ดีพอ ชั่วโมงการทำงานยาวนานขนาด 12 - 14 ชั่วโมงต่อวัน ทำงานสัปดาห์ละ 6 วัน ทำให้เกิดความอ่อนเพลียและอุบัติเหตุในโรงงานมีมาก เครื่องจักรที่อาจทำให้เกิดอันตรายหรือบาดเจ็บ เพราะขาดเครื่องป้องกันแม่เหล็กไฟฟ้าที่ทำได้ง่าย ๆ มีการใช้แรงงานเด็กและผู้หญิง เช่นเดียวกับกรรมกรชาย ยิ่งเป็นงานในเหมืองต่าง ๆ จะมีสภาพการทำงานที่เลวร้ายเต็มไปด้วยความทุกข์ทรมานแสนสาหัส ภาพเด็ก ๆ ไม่สวมเสื้อกำลังทำงานในเหมืองมีมากจนเป็นของธรรมดา⁷

⁷ A.F.K. Organski, The Stages of Political Development

สภาพการทำงานที่เลวร้ายดังกล่าว นอกจากจะมีสาเหตุจากลัทธิการเมือง และเศรษฐกิจแล้ว ยังมีสาเหตุจากนโยบายของรัฐบาลและทางค่านิยมบัญญัติอีกด้วย ใน ค่านิยมสาเหตุจากนโยบายของรัฐบาล ออกแนบสักดิ์ล่าวว่ารัฐบาลของชนชั้นกลางหรือ "กระฎุมพี" (bourgeois) ในอังกฤษหลังปี 1832 ได้สนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรม โดยการช่วยเหลือนายทุนและชนชั้นกลางด้วยการยกระดับการบริโภคของ กรรมกรให้ต่ำไว้ เพื่อให้การสะสมทุนสำหรับขยายอุตสาหกรรมสามารถดำเนินไปได้ ซึ่งหมายถึงว่าความต้องการของประชาชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งกรรมกรในค่านิยมความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ ก็อับจัญ 4 มิได้รับความสนใจจากรัฐบาลเลย นับเป็นการ เสียผลประโยชน์ของกรรมกรโดยมิได้สมัครใจ หากโดยการถูกบังคับจากมาตรการของรัฐบาล 3 ประการด้วยกัน คือ ⁸

- ก) นโยบายลดค่าจ้างแรงงาน
- ข) โดยการไม่ให้มีรัฐสวัสดิการ
- ค) โดยการใช้อำนาจรัฐกดขี่มิให้มีการประท้วงของกรรมกร

สำหรับนโยบายลดค่าจ้างแรงงานนั้น รัฐบาลในยุโรปตะวันตกและสหรัฐอเมริกาในปลายศตวรรษที่ 18 ถึงปลายศตวรรษที่ 19 ใช้วิธีกีดขวางไม่ให้กรรมกร รวมตัวเป็นกลุ่มในรูปสหภาพแรงงานเพื่อเรียกร้องขอค่าแรงเพิ่ม

3. ในค่านิยมกฎหมาย

รัฐกีดขวางการรวมกลุ่มของกรรมกรโดยการออกกฎหมาย เช่น ในฝรั่งเศส มีกฎหมายชาเปลลิเย (Loi Le Chapelier) ในปี 1791 ระบุว่าการนัดหยุดงาน และการก่อตั้งสหภาพแรงงานเป็นสิ่งผิดกฎหมาย มีบทลงโทษแก่ผู้กระทำผิดอย่างหนัก กฎหมายนี้ใช้อยู่จนถึงปี 1884 จึงถูกยกเลิกไป นี่แสดงว่าการรวมกลุ่มของกรรมกร

⁸ เรื่องเดียวกัน, หน้า 52 - 64.

เป็นสภาพแรงงานในยุโรปมีก่อนปี 1791 มาแล้ว กฎหมายชาเปลลิเอซึ่งต่อมากลายเป็นส่วนหนึ่งของประมวลกฎหมายนโปเลียน ประเทศอื่น ๆ ในภาคพื้นยุโรปได้นำกฎหมายนี้ไปดัดแปลงใช้หลายประเทศ เพื่อห้ามการรวมกลุ่มไม่ว่าจะเป็นฝ่ายนายจ้างหรือกรรมกร เช่น ในประเทศอังกฤษมีกฎหมาย Combination Acts ปี 1799 ระบุว่าสัญญาที่ค้แรงงานทำขึ้นเพื่อให้มีการเพิ่มค่าจ้าง หรือเพื่อให้มีการเปลี่ยนแปลงเวลาทำงาน ถือว่าผิดกฎหมายมีโทษจำคุก การรวมกลุ่มของนายจ้างหรือกลุ่มนายทุนก็ถูกห้าม แต่ในทางปฏิบัติไม่เคยปรากฏว่าได้เคยมีนายทุนถูกส่งโทษในเรื่องนี้⁹

ข. สภาพแรงงานในอังกฤษ

1. วิวัฒนาการของสภาพแรงงาน

สภาพความเป็นอยู่อันเลวร้ายของกรรมกรในประเทศอังกฤษเป็นที่สนใจของพวกชนชั้นสูง โดยเฉพาะพวกขุนนาง เช่น เอิร์ลแห่งชาฟเบอรีหรือลอร์ดแอสลีย์ (Earl of Shaftesbury, Lord Ashley) นักปรัชญาศีลธรรมซึ่งมีความเชื่อว่าผลประโยชน์ทุกฝ่ายในสังคมประสานกันได้ (harmony of Interest)¹⁰ และสนใจความเป็นอยู่ของกรรมกรอย่างมีความเห็นอกเห็นใจ ซึ่งส่วนหนึ่งอาจเกิดจากอิทธิพลของนักเขียนนักประพันธ์แนวปฏิรูปสังคม เช่น ชาร์ล ดิกเก็นส์ (Charles Dickens) ลอร์ดแอสลีย์ พยายามต่อสู้ในเรื่องความเป็นอยู่ของกรรมกร เช่น เสนอกฎหมายห้ามการไต่แรงงานเด็กอายุต่ำกว่า 9 ขวบ จนสำเร็จในปี 1833 และลดชั่วโมงทำงานของแรงงานเด็กอายุต่ำกว่า 13 ปี ให้เหลือวันละ 8 ชั่วโมง และเด็กอายุ

⁹ คร. เมธี คุลยจินดา, แรงงานสัมพันธ์ (กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2518) หน้า 17.

¹⁰ ฉัตรทิพย์ นาถสุภา, เรื่องเดิม หน้า 18.

ต่ำกว่า 18 ปี ลดเหลือวันละ 12 ชั่วโมง การเลิกใช้แรงงานเด็กในเวลากลางคืน ตลอดจนเสนอให้มีสารวัตรแรงงานคอยตรวจตรา อย่างไรก็ตามก็กฎหมายนี้ก็ยังไม่จำกัดขอบเขตการบังคับใช้เฉพาะโรงงานทอผ้าเท่านั้น ¹¹

นอกจากนั้น ลอร์ด แอลดีย์ สนใจกับสภาพการทำงานของกรรมกรในเมือง เขาพบว่ามีการใช้แรงงานเด็กอายุประมาณห้าหกขวบถึงวันละ 12 หรือ 13 ชั่วโมง ในที่เปียกและสกปรกและอะเพอะแอะและไรแสงสว่าง ผู้หญิงและเด็กหญิงที่เปลือยท่อนบนใช้แรงเข็นรถบรรทุกแร่โดยคุกเข่าคานไปตามอุโมงค์ใต้พื้นดินวันหนึ่งหลายชั่วโมง เขาจึงพยายามเสนอกฎหมายเกี่ยวกับเหมืองแร่และบ่อนหิน (Mines and Collieries Bill) ในปี 1842 ซึ่งห้ามการใช้แรงงานเด็กชายอายุต่ำกว่า 10 ขวบ ห้ามการใช้แรงงานหญิงท่วยในเมืองแร่ ซึ่งก็เป็นผลสำเร็จ ในปี 1840 เขาเสนอกฎหมายห้ามการใช้แรงงานเด็กในที่สูง เช่น งานทำความสะอาดปล่องไฟ ต่อมาในปี 1847 เขาเสนอกฎหมายจำกัดชั่วโมงทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมวันละ 10 ชั่วโมง ยกเว้นแรงงานผู้ใหญ่เพศชาย และได้พยายามให้มีการให้การศึกษาแก่เด็กที่ยากจน ซึ่งก็เป็นเด็กในครอบครัวของกรรมกร ¹²

นักปฏิรูปสังคมอีกคนหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญต่อกรรมกรก็คือ โรเบิร์ต โอเวน (Robert Owen) เจ้าของโรงงานปั่นฝ้ายที่ใหญ่โต 4 โรง ในเมือง นิว ลานาร์ค (New Lanark) เมื่อประมาณ ปี 1800 เกี่ยวกับเรื่องกรรมกรโอเวน มีความเห็นว่าการเห็นว่า

¹¹ Fawcett, Op.cit., p. 136.

¹² Fawcett, op.cit., pp.159-160.

"สังคมให้ความสำคัญแก่เครื่องจักร และปัจจัยการผลิตที่เป็นวัตถุดิบมากเกินไป แต่ขาดความเอาใจใส่ต่อมนุษย์ ระบบโรงงานขณะนี้ทำให้มนุษย์มีสุขภาพและจิตใจไม่ดี หากสังคมจะเอาใจใส่มนุษย์มากขึ้น ก็จะพบว่ายังมีทางที่จะปรับปรุงมนุษย์อีกมาก รวมทั้งในแง่ที่มนุษย์เป็นแรงงานอันจะทำให้การผลิตมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น" ¹³

ภาวะความเป็นอยู่ของกรรมกรตั้งแต่ปี 1840 มีความมั่นคงขึ้นและมีการปรับปรุงขึ้นมากมายหลายประการ ได้รับความแรงสูงขึ้น และอัตราการจ้างคนเข้าทำงานมีมากขึ้นอย่างสม่ำเสมอ นายทุนผู้ประกอบการซึ่งบางครั้งเกรี้ยวกราดหยามคายต่อคนงานเพราะต้องแข่งขันกับโรงงานอื่น ๆ ก็ยังคงคลี่คลายไปในทางที่ตกลงกับคนงานอย่างมีเมตตาจิตขึ้น ขณะเดียวกันสภาพแรงงานในบางครั้งก็ใช้วิธีรุนแรงและมีแผนนโยบายที่เป็นจริงได้มาก สภาพแรงงานที่วันนี้เป็นแบบเก่า ก็เริ่มถูกแทนที่ด้วยสภาพแรงงานแนวใหม่ กล่าวคือมีแผนนโยบายที่สามารถปฏิบัติการได้จริง พยายามหาวิธีการช่วยตนเองในหมู่กรรมกร และร่วมกันค้ำกันในการทำงาน ในระหว่างการว่างงาน และให้ความช่วยเหลือกันยามเจ็บป่วย เหล่านี้เป็นประโยชน์ต่อกรรมกรและครอบครัวเป็นอันมาก

สภาพแรงงานยุคนี้ ประกอบด้วยบรรดาสมาชิกจากช่างฝีมือ มีบรรดาผู้นำที่เฝ้าการเจรจากับนายจ้างและหลีกเลี่ยงการนัดหยุดงาน พยายามสะสมกองทุนเอาไว้มากและบังเกิดความเข้มแข็งมั่นคงเพียงพอที่จะตั้งขอเรียกร้องกับนายจ้างได้ก็กว่าสภาพแรงงานก่อนหน้านั้น

จนกระทั่งปี 1824 รัฐบาลอังกฤษได้ออกกฎหมายให้การยอมรับว่าสภาพแรงงานเป็นองค์การที่ขอความช่วยเหลือ ก็ยกเลิก Combination Act หากแต่

¹³ ฉัตรทิพย์ นาถสุภา, เรื่องเดิม, หน้า 39.

ในปีต่อมาคือ 1825 กลับออกกฎหมายควบคุมสิทธิของสหภาพแรงงานอย่างเคร่งครัด
 อีก 14 อีกประมาณ 50 ปีต่อมาฐานะของกรรมกรได้รับการยกระดับให้ดีขึ้นโดย
 กฎหมาย The Trade Union Act (ปี 1871) และกฎหมาย The Ballot Act (ปี 1872)
 ในสมัยรัฐบาลแกลดสโตน (Gladstone) กฎหมาย The Trade Union Act
 ดังกล่าวทำให้สหภาพแรงงานมีสิทธิเสรีภาพอย่างแท้จริงในด้านการบริหารภายใน
 กฎหมายนี้ให้ความคุ้มครองในการสามารถฟ้องร้องเอาผิดแก่เจ้าหน้าที่ของสหภาพที่
 กระทำการทุจริตในเรื่องเงินได้¹⁵ แต่ก็ยังมีลักษณะจำกัดขอบเขตบทบาทของสหภาพ
 แรงงานอยู่ เช่น ห้ามสหภาพแรงงานข่มขู่บังคับคนงานให้เข้าร่วมในการนัดหยุดงาน
 ห้ามการบังคับนายจ้างโดยวิธีที่อื่นนอกเหนือจากวิธีการนัดหยุดงาน

กฎหมาย Ballot Act นั้น ให้สิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งในการลงบัตร
 หรือการลงคะแนนลับ ซึ่งเป็นการปกป้องผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงในการเลือกสมาชิก
 สภาผู้แทนราษฎรให้พ้นจากความกังวลใจจากอิทธิพลของเจ้าของที่ดินหรือของนายจ้าง
 แต่เหล่ากรรมกรก็ยังคงไม่พอใจกฎหมาย Trade Union Act ปี 1871 เนื่องจากพวกนี้
 มีความต้องการเสรีภาพในการนัดหยุดงานมากกว่าที่กฎหมายยินยอม

ในปี 1875 นี้สหภาพแรงงานกลับเข้มแข็งขึ้นอีกครั้ง เนื่องจากมีกฎหมาย
 ยินยอมให้เสรีภาพมากขึ้นในการรวมตัว แม้จะเป็นการรวมตัวชั่วคราวเพื่อกำหนด
 หยุดงาน และยอมให้มีการถือกันมิให้คนงานเขาทำงาน (Picketing) ถ้าเป็น
 การทำโดยสงบ ซึ่งก็หมายความว่าระหว่างที่มีการนัดหยุดงาน กรรมกรที่นัดหยุดงาน

14 เคนพงษ์ พลละคร, เรื่องเดิม หน้า 26 - 27.

15 Fawcett, Op.cit. p. 213.

กรรมกรที่นัดหยุดงานอาจจะปิดกั้นประตูโรงงานป้องกันคนงานพวกที่เรียกว่า "Black-leg" เขาไปทำงานแทนพวกตนก็กระทำได้อีก ส่วนการกระทำอันรุนแรงของกรรมกรก็นำไปปรับใช้กับกฎหมายอาญาธรรมดา ¹⁶

สหภาพแรงงานในประมาณปี 1880 ที่มีกำลังเข้มแข็งเป็นสหภาพแรงงานของพวกช่างวิศวกรหรือช่างไม้ ส่วนกรรมกรที่ไร้ฝีมือยังขาดสหภาพแรงงานที่แข็งแกร่งของตนเอง ทั้งนี้เพราะขาดกำลังเงินเป็นทุนสำรองไว้ใช้ในกรณีนัดหยุดงาน ถึงปี 1888 สหภาพแรงงานขนาดใหญ่และแข็งแกร่งยื่นมือให้ความช่วยเหลือแก่สหภาพแรงงานที่เล็กและอ่อนแอ เมื่อกรรมกรหญิงในโรงงานทำไม้ซัดในลอนดอนนัดหยุดงานเพื่อเรียกร้องขอค่าแรงเพิ่ม สหภาพฯ ขนาดใหญ่จะให้ความช่วยเหลือโดยการนัดหยุดงานไปด้วยกันจนกว่าจะได้รับความสำเร็จ ¹⁷

ในต้นศตวรรษที่ 19 กรรมกรได้ดำเนินการเพื่อประโยชน์ของตนกว้างขวางเพิ่มขึ้นในสองด้านใหญ่ ๆ คือในด้านสหภาพแรงงานได้ก่อตั้งสหภาพแรงงานขนาดใหญ่ขึ้น หรือมีลักษณะเป็นสหพันธ์แรงงาน (Federation of Unions) ซึ่งมีความเข้มแข็งพอที่จะสู้กับสมาคมนายจ้างที่มีกำลังมากที่สุดได้ ในอีกด้านหนึ่งสหภาพแรงงานและสมาคมอื่น ๆ ของพวกกรรมกรเข้าไปมีส่วนในทางการเมืองมากขึ้นเรื่อย ๆ ตั้งแต่ปี 1900 สหภาพแรงงานแต่ละแห่งคอยรวมเอาบรรดาช่างฝีมือและคนงานกึ่งฝีมือและคนงานไร้ฝีมือไว้ในสหภาพแรงงานอันเดียวกัน จึงเกิดเป็นสหพันธ์แรงงานช่างทำเฟอร์นิเจอร์ สหภาพแรงงานช่างก่อสร้าง สหภาพแรงงานการขนส่ง สหพันธ์แรงงานเหมืองแร่ สหภาพแรงงานแห่งชาติคนงานรถไฟ ¹⁸

¹⁶Fawcett, op.cit., p. 233.

¹⁷Fawcett, op.cit., p. 268.

¹⁸Fawcett, op.cit., pp. 298-299.

มีกรรมกรอังกฤษส่วนหนึ่งมีความเชื่อต่อกันมาช้านานแล้วว่า บรรดาที่ดิน ทุน และการธนาคาร การรถไฟ เหมืองแร่ และโรงงานอุตสาหกรรมใหญ่ ๆ ควรจะ ให้รัฐเป็นเจ้าของและเป็นผู้ดำเนินงาน (Nationalization) พวกนี้มีจำนวน เพิ่มขึ้นอย่างมากตั้งแต่ปี 1920 แมว่ยังมีคามไม่แน่ใจว่าจะทำไปได้อย่างไร ด้วย ตระหนักว่าอย่างไรก็ไม่อาจเป็นไปได้เร็วนัก และเนื่องจากว่าในอังกฤษนั้น การ เปลี่ยนแปลงมักจะเป็นการนำโดยรัฐสภาและนักสังคมนิยม ดังนั้นจึงเป็นการเร้าให้ กรรมกรมีความต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมในเรื่องการเมือง เพราะถ้าพวกตนมีอำนาจใน รัฐสภา หรือสภาการปกครองท้องถิ่น (local councils) มากขึ้นก็จะเป็นหน ทางที่จะปรับปรุงฐานะของกรรมกรได้อย่างมากมาย ความคิดนี้ได้ก่อตัวเป็นพรรคกรร กรรมกรของอังกฤษขึ้น พรรคกรรมกรก่อตั้งเป็นครั้งแรกเมื่อปี 1893 ซึ่งก่อนหน้านั้น มีหนึ่งมีประธานสหภาพแรงงาน 3 - 4 คน ได้รับเลือกเป็นผู้แทนราษฎร¹⁹

การต่อสู้ของกรรมกรดำเนินต่อไป การนัดหยุดงานครั้งใหญ่ ๆ เกิดขึ้น สหภาพแรงงานมีความเข้มแข็งกลายเป็นสิ่งจำเป็นของการเมืองและเศรษฐกิจอังกฤษ และกลายเป็นสหภาพของมวลชน (Mass Unions)²⁰ แต่บางครั้งสหภาพแรงงานใช้ วิธีการรุนแรงมาก ทำให้บังเกิดความเสียหายแก่เศรษฐกิจของประเทศ รัฐบาลจึงก ควบคุมด้วยกฎหมาย Trade Disputes Act ปี 1906 ซึ่งว่าด้วยการตัดสินข้อ พิพาทแรงงาน²¹

¹⁹ Fawcett, op.cit., pp. 299 - 300.

²⁰ จรูญ สุภาพ. หลักรัฐศาสตร์ (พระนคร : ไทยวัฒนาพานิช , 2514) หน้า 74.

²¹ เคนพงษ์ พลละคร. เรื่องเดิม หน้า 27.

ในการเลือกตั้งทั่วไป ปี 1906 นี้ ผู้สมัครในนามพรรคกรรมกรได้รับเลือกตั้งเข้าไปในสภาถึง 29 คน จากจำนวน 50 คน ที่ส่งเข้าแข่งขัน นับว่าประชาชนให้ความสนใจและสนับสนุนมากขึ้น ซึ่งเป็นผลให้มีการแก้ไขกฎหมายสหภาพแรงงานให้มีผลคือกรรมกรขึ้นไปอีกในปี 1913 และเป็นกฎหมายที่ยังใช้เป็นหลักมาจนทุกวันนี้ ²²

ในปี 1914 สหภาพแรงงานและสหพันธ์แรงงาน กลายเป็นกลุ่มผลประโยชน์ทางการเมือง ได้มีการออกกฎหมายที่ให้สิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งแก่บุคคลทั่วไป โดยผู้นำทางการเมืองกับผู้นำสหภาพแรงงานได้ใช้พรรคกรรมกรเป็นตัวกลางในการรวบรวม และจัดการใหม่वलชนโคอำนาจในการออกเสียงเลือกตั้ง เพื่อแสดงบทบาทในกระบวนการทางการเมือง และพรรคกรรมกรก็มีอำนาจเข้มแข็งพอจนจัดตั้งรัฐบาลได้เป็นครั้งแรกในปี 1924 และในปี 1926 ได้เกิดการว่างงานขนาดใหญ่และด้วยความไม่พอใจ บรรดาผู้นำสหภาพแรงงานต่าง ๆ จึงตัดสินใจเสียดังอันตรายนัดหยุดงานทั่วไป (General Strike) ในประเทศอังกฤษ เพื่อสนับสนุนการนัดหยุดงานของกรรมกรเหมืองแร่ เป็นการบีบบังคับให้รัฐบาล พรรคคอนเซอเวทิฟ ของบอลวิน (Stanley Balwin) ยอมจำนนคว่ำทำให้อเกิดการชะงักการขนส่งอาหารจากท่าเรือหรือโดยทางรถไฟ หากแต่รัฐบาลได้อาศัยพวกอภิมหาเศรษฐีมาทำงานในเรือ ขั้บรรดบรรทุกส่งอาหารและคนโดยสาร การนัดหยุดงานทั่วไปทำได้ไม่กี่วันจึงล้มเหลวลงทั้งนี้ส่วนหนึ่งก็เพราะผู้นำสหภาพแรงงานยังคงดำรงความนิยมสายกลางอยู่ ฉะนั้นจึงมีกฎหมาย Trade Union Act ในปี 1927 ประกาศว่าการนัดหยุดงานทั่วไปเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย ²³

²² เรื่องเดียวกัน, หน้าเดียวกัน.

²³ Facett, op.cit., p. 300.

จากความพ่ายแพ้ในปี 1927 สหภาพแรงงานในอังกฤษพากันอ่อนแอลงและมีความท้อแท้ใจ พวกคอมมิวนิสต์คว้าโอกาสเข้าแทรกในหมู่กรรมกรเหมืองแร่ สหภาพแรงงานเหมืองแร่เองเกิดการแตกแยกกัน ไปตั้งกลุ่มสหภาพที่ไม่ยุ่งเกี่ยวกับการเมือง ("Non-political" Trade Unions) และหันไปเป็นพวกกับนายทุนเจ้าของเหมือง โดยเฉพาะในเหมืองแร่แถบมิดแลนด์ จำนวนสมาชิกทั้งของสหภาพแรงงานและสภาแรงงาน (Trade Union Congress) ซึ่งเป็นองค์การสูงสุดของกรรมกรให้ลดลง เงินกองทุนของสหภาพและสภาแรงงานก็ลดลงด้วย ²⁴

เมื่อรัฐบาลพรรคเลเบอร์เข้าบริหารงานระยะปี 1929 - 1931 สถานะ-การณัของกรรมกรกระตือรือร้น เช่นออกกฎหมาย Coal Mines Act ลดเวลาทำงานกะ (the miners' shift) ของคนงานเหมืองถ่านหินในปี 1906 ซึ่งเกิดจากการที่ถุคนายทุนลดค่าแรงและเพิ่มชั่วโมงทำงานในกะ อันเป็นวิธีการประคับประคองกิจการเหมืองในระยะเศรษฐกิจตกต่ำ ²⁵

2. สหภาพแรงงานในอังกฤษระยะปัจจุบัน

ในปี 1966 สหภาพแรงงานในอังกฤษมีจำนวนประมาณ 574 สหภาพ มีจำนวนสมาชิกสหภาพแรงงานทั้งหมดประมาณ 10 ล้านคน ในจำนวนนี้มีสหภาพแรงงานที่เป็นสมาชิกของสภาสหภาพแรงงาน (Trade Union Congress) 170 สหภาพ

²⁴ G.D.H. Cole. A Short History of The British Working Class movement 1789 - 1947 (London : George Allen & Unwin, 1947). p.426.

²⁵ Cole, op.cit., p. 436.

คิดเป็นจำนวนสมาชิกประมาณ ๑ ล้านคน นอกจากนั้นเป็นสหภาพแรงงานที่ดำเนินงานเป็นอิสระ ไม่เป็นสมาชิกของ TUC 26

สหภาพแรงงานอังกฤษ แบบที่เก่าที่สุดอันหนึ่งคือ สหภาพแรงงานช่างฝีมือ (Craft Union) มีสมาชิกเป็นช่างในสาขาอาชีพเดียวกัน ไม่จำกัดว่าจะทำงานอยู่ในโรงงานหรือบริษัทใด ๆ แบบนี้มีผลจากประวัติศาสตร์ คือสมัยก่อนคนงานส่วนใหญ่ก็เป็นพวกช่าง (journeymen) สหภาพแรงงานแบบนี้ยังคงมีอยู่และทำความยุ่งยากให้แก่รัฐบาลอังกฤษอยู่เสมอ

สหภาพแรงงานประเภท House Union คือมีสมาชิกเป็นคนงานทุกอาชีพในโรงงานหรือบริษัทเดียวกัน ถ้าเป็นหลาย ๆ บริษัทหรือโรงงานที่ประกอบธุรกิจประเภทเดียวกันก็เรียกว่า Industrial Union เช่น สหภาพแรงงานอุตสาหกรรมเหล็กกล้า แบบนี้ในระยะหลังเป็นสหภาพแรงงานที่แพร่หลายในอังกฤษและยุโรปตะวันตก

ในด้านการบริหาร สหภาพแรงงานในอังกฤษแบ่งเป็นระดับสาขาประจำท้องถิ่น (Local Branch, Lodge) แต่ละโรงงานในท้องถิ่นมีหัวหน้าคนงาน (Shopsteward) ซึ่งเป็นตำแหน่งที่คนงานเลือกตั้ง สูงกว่าระดับท้องถิ่นเป็นระดับจังหวัด (District) หรือภาค (Area) ซึ่งเป็นศูนย์ของสหภาพแรงงานท้องถิ่น สูงกว่าระดับจังหวัด เป็นระดับชาติ (National) เป็นศูนย์รวมของสหภาพแรงงานในสังกัดทั่วประเทศ องค์การระดับสูงสุดของกรรมกร คือสภาสหภาพแรงงานแห่งชาติ (Trade Union Congress) 27

26 เคนพงษ์ พลละคร, เรื่องเดิม หน้า 28.

27 คู่มือละเอียดการบริหารสหภาพแรงงานใน เคนพงษ์ พลละคร เรื่องเดียวกัน, หน้า 11๑ - 151.

ปี 2514 รัฐบาลพรรคคอนเซอเวทีฟของอังกฤษได้ออกกฎหมายแรงงานสัมพันธ์ ซึ่งมีผลในการเปลี่ยนแปลงขนบประเพณี และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับระบบสหภาพแรงงานและการแรงงานสัมพันธ์ของอังกฤษเป็นอันมาก ²⁸

กฎหมายนี้เป็นผลจากรายงานของลอร์ด โดโนแวน (Lord Donovan) ประธานคณะกรรมการพิจารณาปัญหาสหภาพแรงงานและสมาคมนายจ้าง (Royal Commission on Trade Unions and Employers Associations) ซึ่งเสนอต่อรัฐบาล เมื่อวันที่ 24 พฤษภาคม 2511 มีความยาวประมาณ 350 หน้า

ในรายงานของโดโนแวนวิจารณ์ระบบ Shop Steward ว่ามีอิทธิพลมาก และทำงานอยู่นอกการควบคุมของสหภาพแรงงาน ทำให้เกิดการนัดหยุดงานที่ผิดกฎหมาย แต่ก็ไม่มียุทธศาสตร์กำหนดโทษไว้ การนัดหยุดงานที่ผิดกฎหมายหรือไม่ชอบด้วยระเบียบ (Unofficial Strike) นี้ ในอังกฤษระหว่างปี 1964 - 1966 มีการนัดหยุดงาน 2272 ครั้ง แต่มีที่ถูกตอตามกติกาเพียง 74 ครั้งเท่านั้น นอกจากนั้นเป็นการนัดหยุดงานโดยไม่ได้รับความเห็นชอบจากสหภาพแรงงาน ²⁹

ดังนั้น โดโนแวน จึงเสนอให้รัฐบาลมีอำนาจในการควบคุมการนัดหยุดงานมากขึ้น การทำสัญญาในการเจรจาต่อรองร่วมกัน เช่นกัน แต่เดิมไม่มีผลบังคับให้คู่กรณีต้องปฏิบัติตาม โดโนแวน เสนอให้มีผลบังคับตามกฎหมาย (Legally - enforceable)

²⁸ เคนพงษ์ พลละคร, เรื่องเดียวกัน หน้า 152 - 171.

²⁹ เคนพงษ์ พลละคร, เรื่องเดียวกัน หน้า 163.

กฎหมายแรงงานสัมพันธ์ ปี 2514 ซึ่งเป็นผลจากรายงานของโคโนแวน มีหลักการสำคัญ คือ ³⁰

- 1) ยอมรับสิทธิของกรรมกรอย่างเต็มที่ในการเป็นสมาชิกสหภาพแรงงาน การกลั่นแกล้งคนงานในเรื่องนี้ถือเป็นการกระทำที่ไม่เป็นธรรม
- 2) ยอมรับให้สัญญาจากการเจรจาต่อรองระหว่างนายจ้างและลูกจ้างมีผลบังคับตามกฎหมาย
- 3) การรับรองสภาพของสหภาพแรงงาน (Recognition) คือนายจ้างต้องยอมรับสภาพของสหภาพแรงงาน เพื่อจะได้เป็นที่ยอมรับว่า สหภาพแรงงานใดที่มีสิทธิในการเจรจาต่อรองร่วมกับนายจ้าง ซึ่งจะมีผลตามกฎหมายดังในข้อ 2
- 4) สหภาพแรงงานต้องจดทะเบียนโดยถูกต้องตามกฎหมาย จึงจะเป็นองค์การที่ชอบด้วยกฎหมายและเปิดการเจรจาต่อรองกับนายจ้างได้

ค. สหภาพแรงงานในสหรัฐอเมริกา

สหภาพแรงงานในสหรัฐอเมริกาเริ่มปรากฏในรูปของสมาคมของช่างฝีมือ (Master and journeymen) เช่น ช่างไม้ ช่างทำรองเท้า ช่างเรียงพิมพ์ ในเมืองฟิลาเดลเฟีย แล้วแพร่หลายไปในเมืองอื่น ตั้งแต่ประมาณปี 1780 เศษ ๆ เช่น บอสตัน นิวยอร์ก ฟิตส์เบิร์ก แต่ขาดความมั่นคง เพราะถูกจำกัดโดยกฎหมาย ซึ่งอาศัยหลักกฎหมาย Common Law ของอังกฤษประเทศเมืองแม่ จนถึงปี 1842 ศาลสูงแห่งแมสซาชูเซต โดยผู้พิพากษาชอว์ (Lemuel Shaw) ตัดสินว่า การที่กรรมกรมีส่วนเกี่ยวข้องอย่างสันติในกิจการของสหภาพแรงงานเป็นการชอบด้วยกฎหมาย ³¹ จากนั้นศาลอื่น ๆ จึงค่อยยอมรับหลักการนี้ไปให้ทั่วสหรัฐฯ

³⁰ เรื่องเดียวกัน, หน้า 167 - 169.

³¹ M. B. Schnapper, American Labor, A Pictorial Social

สหภาพแรงงานในสหรัฐ ฯ มีระยะต่าง ๆ ของวิวัฒนาการดังนี้ ³²

1. สมัยอัศวินแรงงาน (The Knights of Labor)
2. สมัยสหพันธ์แรงงานอเมริกัน (AFL. - The American Federation of Labor)
3. สมัยคนงานอุตสาหกรรมแห่งโลก (IWW - The Industrial Workers of the World)
4. สมัยสภาสหภาพแรงงานอุตสาหกรรม (C I O - Congress of Industrial Organization)
5. สมัยการรวมตัวของ เอ เอฟ แอล - ซี ไอ โอ (A F L - C I O)

สมัยอัศวินแรงงาน เป็นระยะแรกการก่อตั้งสมาคมคนงาน มีวัตถุประสงค์ในการลดค่าครองชีพ การให้นายจ้างจ่ายค่าแรงที่ยุติธรรมแก่แรงงานหญิงและข้อกำหนดสภาพการทำงานแก่ลูกค่อมมาดีต่อไป เพราะปัญหาภายในองค์กรและปัญหาภายนอกคือ ประชาชนไม่สนับสนุนเนื่องจากการนัดหยุดงานที่พัวพันเพื่อไร้อุเหตุผลและขาดระเบียบวินัย

เอ เอฟ แอล (AFL) ก่อตั้งปี 1887 มีจุดประสงค์ในการเพิ่มค่าจ้างและลดชั่วโมงทำงาน และปรับปรุงสภาพการทำงาน และจัดโครงสร้างการบริหารเช่นเดียวกับโครงสร้างการปกครองประเทศ คือ มีระดับท้องถิ่น ระดับรัฐ และระดับ

³² จานงค์ สมประสงค์, ประดิษฐ์ ขาสมบัติ, เศรษฐศาสตร์แรงงาน, (กรุงเทพฯ ฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2519) หน้า 120.

สหพันธ์รัฐ ในระดับท้องถิ่น สหภาพแรงงานจะมีแต่สมาชิกเป็นช่างฝีมือประเภทเดียวกัน เพื่อความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน แต่ก็ยังเสื่อมความแข็งแกร่งมั่นคงลงไป ทั้งนี้ เนื่องมาจากศาลมักตีความเป็นประโยชน์แก่นายจ้าง เมื่อ เอ เอฟ แอล ไม่สามารถแก้ไขปัญหานี้ได้ จึงเสื่อมอิทธิพลลง

วิลเลียม เฮย์วูด (William D. Haywood) ผู้นำองค์การแรงงาน IWW แห่งชิคาโก ซึ่งนิยมวิธีก้าวร้าวรุนแรง จนประชาชนรวมกลุ่มกันต่อต้าน และ ประธานาธิบดีวูดโรว์ วิลสัน (Woodrow Wilson) ซึ่งสนับสนุนกรรมกรก็ยังตำหนิ IWW ว่าเป็นสถาบันแรงงานที่ไม่พึงปรารถนา เป็นศัตรูของรัฐและประชาชน ในที่สุดจึงเสื่อมไป

ปี 1935 จอห์น แอล. เลวิส (John L. Lewis) ประธานสหภาพแรงงานเหมืองถ่านหิน ซึ่งมีสมาชิกห้าแสนคน แยกไปตั้งองค์การ ซี ไอ โอ รับเฉพาะสมาชิกประเภทแรงงานฝีมือเท่านั้น ปรากฏว่าเจริญก้าวหน้าเป็นปึกแผ่นอย่างรวดเร็ว จนทัดเทียมกับ เอ เอฟ แอล ในเวลาไม่นาน สมาชิกของ ซี ไอ โอ มีความศรัทธาแรงและก้าวหน้ากว่าสมาชิกของ เอ เอฟ แอล ซึ่งเป็นพวกหัวเก่า จึงทำให้ ซี ไอ โอ ดำเนินงานมีประสิทธิภาพสูงกว่า เอ เอฟ แอล ซึ่งเป็นคู่แข่งชั้น

แต่ในระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2 เอ เอฟ แอล และ ซี ไอ โอ เริ่มประนีประนอมกัน ครั้นสงครามโลกยุติ ทั้งสององค์การจึงรวมตัวกันได้เป็นองค์การเดียวกัน มีอิทธิพลต่อเศรษฐกิจและการเมืองเป็นอันมาก เช่น ทำให้รัฐบาลยอมออกกฎหมายประกันสังคมปี 1935 มาเป็นหลักประกันในการว่างงานและการปลดเกษียณของลูกจ้าง ซึ่งเป็นหลักที่ยอมรับใช้กันจนถึงปัจจุบันนี้ ³³

³³ จอห์น คี สมประสงค์, ประดิษฐ์ ชาสมบัติ เรื่องเดิม หน้า 121.

ปี 1947 มีกฎหมายสำคัญมากในด้านแรงงานสัมพันธ์ คือ Taft-Hartley Act³⁴ กำหนดให้มีหน่วยบริการไกล่เกลี่ยและระงับข้อพิพาทของสหรัฐ (Federal Mediation and Conciliation Service) เป็นองค์การอิสระมีอำนาจกว้างขวางในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทแรงงาน กฎหมายนี้ให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์แห่งชาติ ตลอดจนกำหนดกฎเกณฑ์ว่าด้วยการกระทำอันไม่เป็นธรรม (Unfair Labor Practices) เช่น ห้ามนายจ้างแทรกแซงการดำเนินงานของสหภาพแรงงาน ในด้านการคุ้มครองสาธารณประโยชน์ ถ้าการนัดหยุดงานของสหภาพแรงงานมีผลเสียแก่ชาติและสุขภาพอนามัยของประชาชน รัฐมนตรียุติกรรมอาจสั่งให้เลิกการนัดหยุดงานได้

ในด้านการปฏิบัติทางการเมือง กฎหมาย Taft-Hartley Act ห้ามมิให้สหภาพแรงงานจ่ายเงินสนับสนุนแก่พรรคการเมืองหรือผู้สมัครรับเลือกตั้ง เพราะเป็นการไม่ยุติธรรมต่อผู้สมัครรับเลือกตั้งฝ่ายตรงข้าม ทั้งนี้เพราะกำลังเงินของสหภาพแรงงานมีมากมาย

ง. สหภาพแรงงานในมาเลเซีย

มาเลเซียได้รับเอกราชจากอังกฤษเมื่อ ปี 1957 แต่ก่อนนั้นการทำสวนยางจึงอยู่ในกำมือของชาวอังกฤษ และการทำเหมืองแร่ก็อยู่ในกำมือคนจีน คนพื้นเมืองเองไม่ชอบเป็นลูกจ้างนอกจากข้าราชการและเป็นครู อังกฤษจึงจำเป็นต้องส่งแรงงานจากต่างประเทศ คือ แรงงานชาวอินเดีย ลังกา และจีน ปี 1911 รัฐบาลตั้งกระทรวง

³⁴ คุรายละเสียดใน คร.เมธี คุลยจินคา, แรงงานสัมพันธ์ (กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2518) หน้า 51 - 52, 56

แรงงานเพื่อให้ความคุ้มครองแรงงานและให้การศึกษาแก่แรงงานสัมพันธ์แก่คนงาน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นคนงานในเมืองใหญ่ เช่น ปีนัง กัวลาลัมเปอร์และสิงคโปร์ ประมาณ ปี 1920 เกิดสมาคมจีนเพื่อพวกกรรมกร ซึ่งเพิ่มจำนวนจนถึงกว่า 50 สมาคมของ ลูกจ้างชาวจีนในปี 1940 ที่เก่าแก่ที่สุดของหนึ่งก็คือ Singapore Chinese Union ซึ่งก่อตั้งในปี 1920 (พ.ศ. 2463) จนถึงปี 1946 ปรากฏว่าร้อยละ 54 ของ สหภาพแรงงานทั่วประเทศเป็นของชาวจีน ร้อยละ 25 เป็นของชาวอินเดีย ชาว มาเลย์ร้อยละ 1 และสหภาพแรงงานที่มีหลายเชื้อชาติอีกร้อยละ 20³⁵ ในปี 1946 หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 กิจการสหภาพแรงงานในมาเลเซียเติบโตขึ้น รัฐบาลยื่นมือเข้าช่วยเหลือ เช่น ตั้งกรมทะเบียนสหภาพแรงงาน กรมที่ปรึกษาสหภาพแรงงาน เพื่อเป็นการช่วยให้ระบบสหภาพแรงงานเกิดขึ้นและดำเนินไปโดยถูกต้องและเหมาะสมกับลักษณะของประเทศ

สหพันธ์ แพน มาลายัน ได้มีอิทธิพลต่อการสหภาพแรงงานในมาลายูไปจนถึง กลางปี 1948 จึงค่อยคลายอิทธิพลลงภายหลังการประกาศภาวะฉุกเฉิน สิ้นปี 1956 สมาชิกสหภาพแรงงานมีมากกว่า 2 แสนคน และกว่าครึ่งเป็นชาวอินเดีย ภายนี้ พรรคคอมมิวนิสต์มีกำลังเข้มแข็ง และมีอิทธิพลเหนือสหภาพแรงงานหลายแห่ง และ แสดงพลังออกในรูปการนัดหยุดงานบ่อยครั้ง รัฐบาลจึงแก้โดยการออกกฎหมายห้ามคน ภายนอกเข้าบริหารงานสหภาพแรงงาน และในปี 1948 ก็ประกาศว่าการฝึกไฝ่ลัทธิ คอมมิวนิสต์เป็นการผิดกฎหมาย ทำให้สหภาพแรงงานกว่าครึ่งหนึ่งถูกถอนทะเบียนและ ยกเลิกไป³⁶

³⁵ J. Victor Morais, Narayanan The Asean Trade Union Leader,

(Selangor : Life Printer, 1975) p.17.

³⁶ เคนพงษ์ พลละคร, เรื่องเดิม หน้า 44 - 45.

ปี 1957 มาลายูไคเอกราช รัฐบาลของควนกู อับดุล เราะห์มาน ประกาศให้ควบคุมครองแกสหภาพแรงงานให้เติบโตใหญ่ "เพื่อให้มีอำนาจครองในการปกป้องผลประโยชน์และการมีชีวิตที่ดีของสมาชิก" และยกเลิกกรมที่ปรึกษาสหภาพแรงงาน (The Office of Trade Union Adviser) ซึ่งรัฐบาลพรรคกรรมกรของอังกฤษเป็นผู้จัดตั้ง และตั้งกระทรวงแรงงานสัมพันธ์ขึ้นแทน ³⁷

สหภาพแรงงานที่มีบทบาทสำคัญที่สุดคือ สหภาพแรงงานคนงานท่าสวตแห่งชาติ (1946) (National Union of Plantation Worker-NUPW) ซึ่งมี พีพี. นารายานัน คุษณัฐบัณฑิตกิตติมศักดิ์ทางนิติศาสตร์มหาวิทยาลัยแห่งมาลาयाเป็นเลขาธิการ มีสมาชิกประมาณสองแสนห้าหมื่นคน ประมาณร้อยละ 75 เป็นคนงานสวนยาง รองลงไปคนงานสวนปาล์มน้ำมัน ร้อยละ 19 ที่เหลือคือ คนงานสวนมะพร้าว ไรชา และไร่สับปะรด ³⁸

ปี 1963 มาลายูรวมกับซาบาห์และซาราวัดเป็นมาเลเซีย ปี 1965 สิงคโปร์แยกเป็นรัฐเอกราช ปี 1969 รัฐบาลไคแกไขกฎหมายแรงงานใหม่ เป็นการเอาอย่างสิงคโปร์ ซึ่งไคแกไขไปก่อนในปี 1968 ทั้งนี้เพื่อจะควบคุมสหภาพแรงงานให้มากขึ้น จะได้ไม่ดำเนินการให้เป็นการกระทบกระเทือนเศรษฐกิจของประเทศ ³⁹

³⁷ J.V. Morais, op.cit., p.18.

³⁸ NUPW, General Report 1972 - 1975, (Petaling Jaya : Plantation Worker's House, 1975) p. " k 8 " .

³⁹ เคนพงษ์ พลละคร, เรื่องเดิม หน้า 47 - 48.

องค์การของคนงานระดับสูงที่สุดคือสหภาพแรงงานมาเลเซีย (Malaysia Trade Union Congress - ~~MTUC~~) ซึ่งมี พีพี. นารายันัน เป็นประธาน แต่มีฐานะเป็นองค์การที่ปรึกษาของสหภาพแรงงานเท่านั้น มิได้มีอำนาจบริหารเหนือสหภาพแรงงานในสังกัด ~~MTUC~~ เป็นสมาชิกที่มีความสัมพันธ์อย่างแน่นแฟ้นกับ ICFTU องค์การแรงงานระดับระหว่างประเทศของกลุ่มประชาธิปไตยตะวันตก (ICFTU - International Confederation of Free Trade Union) ซึ่ง นารายันัน เคยดำรงตำแหน่งประธานภาคเอเชีย และเคยเป็นรองประธานใหญ่ และได้รับเลือกเป็นประธานเมื่อปลายปี 2518 ⁴⁰

สหภาพแรงงานในมาเลเซียได้พัฒนาโดยสม่ำเสมอตั้งแต่หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 จึงมีความเจริญก้าวหน้ามั่นคงมากเมื่อเทียบกับประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ไทย คือ แม้จะถูกจำกัดกิจกรรมด้านการเมือง แต่ก็พยายามดำเนินการในค่านกิจกรรมเพื่อประโยชน์ของสมาชิกในคานเศรษฐกิจ ความเป็นอยู่และศักดิ์ศรีของชนชั้นคนงานอย่างกว้างขวาง

จ. สหภาพแรงงานในสิงคโปร์

สหภาพแรงงานในสิงคโปร์เริ่มมีบทบาทมากตั้งแต่ประมาณ ปี 1950 บทบาทที่สำคัญมี 2 อย่างคือ การเรียกร้องให้ปรับอัตราค่าจ้างให้สูงขึ้น และร่วมมือกับกลุ่มอื่นในการกอบกู้เอกราช ในระยะปี 1950-- 1955 พรรคคอมมิวนิสต์เข้าแทรกซึมในสหภาพแรงงานเป็นอันมาก ยังผลให้มีการดำเนินงานไปในแนวที่รุนแรง เช่นปี 1955 มีการนัดหยุดงานถึง 275 ครั้ง นายกรัฐมนตรี ลิม ยิว ฮอค จึงได้สั่ง

40 ~~MTUC~~ "การบรรยายเรื่องโครงสร้าง" (กัวลาลัมเปอร์ : การบรรยายแก่ผู้นำกรรมกรไทย, ธันวาคม 2518) ผู้ศึกษาเป็นผู้ร่วมฟังการบรรยาย.

เลิกสหภาพแรงงานที่เกี่ยวข้องกับคอมมิวนิสต์เสียในปี 1956 ⁴¹

ปี 1959 พรรค People's Action Party ได้เป็นรัฐบาล นายกรัฐมนตรี ลี กวน ยู (Lee Kuan Yew) พยายามทำลายอิทธิพลของคอมมิวนิสต์อย่างจริงจัง ลี กวน ยู เคยเป็นนักสหภาพแรงงาน (Trade Unionist) ในตำแหน่งที่ ..
 ปรึกษากฎหมายของสหภาพแรงงานตั้งแต่ ปี 1957 ชัยชนะในการเลือกตั้งของเขาส่วนหนึ่งเกิดเพราะแรงสนับสนุนของสหภาพแรงงาน ลี กวน ยู จึงให้ความสนใจและสนับสนุนกิจกรรมของสหภาพแรงงานเป็นพิเศษ ในทัศนะของลี กวน ยู นั้น สหภาพแรงงานต้องช่วยเสริมสร้างสังคมแบบสังคมนิยมประชาธิปไตย เพื่อร่วมมือกันสร้างความเจริญให้แก่ประเทศไทย และจะต่อต้านคอมมิวนิสต์ ⁴²

ดังนั้น จากปี 1957 สหภาพแรงงานสิงคโปร์จึงเป็นฝ่ายรัฐบาลเสียเป็นส่วนใหญ่ กฎหมายแรงงานที่ออกมาทีจะมีจุดหมายในการควบคุมสถานการณ์ด้านแรงงานให้เกิดความสงบเรียบร้อยและเพื่อเสริมสร้างบรรยากาศในการลงทุน และเพื่อยกระดับความเป็นอยู่ของกรรมกรหรือผู้ใช้แรงงานให้ดีขึ้น ซึ่งมีผลให้สหภาพแรงงานไม่มีอะไรจะทำ เพราะรัฐเข้าควบคุมนโยบายเกือบทั้งหมดอย่างใกล้ชิด **เสรีภาพด้านแรงงาน** เป็นสิ่งรองลงไป เมื่อเทียบกับความต้องการในการเร่งรัดพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศเป็นส่วนรวม กรรมกรจึงลดความสนใจในสหภาพแรงงาน จำนวนสมาชิกของสหภาพแรงงานเริ่มลดลง จาก 100,676 คน ในปี 1964 เหลือ 92,606 ในปี 1968 ⁴³

⁴¹ เคนพงษ์ พลละคร, "สหภาพแรงงานในสิงคโปร์" วารสารพิเศษ
สตางค์, สหภาพแรงงาน ธนาคารและการเงินแห่งประเทศไทย (ธันวาคม -
 มกราคม 2519) หน้า 18.

⁴² เรื่องเดียวกัน, หน้าเดียวกัน.

⁴³ เรื่องเดียวกัน หน้า 19.

บรรดาผู้นำของสหภาพแรงงานจังหวัดทางแก้ไขด้วยการจัดสัมมนาครั้งใหญ่ในปลายปี 2512 (1969) ในหัวข้อ " การทำขบวนการแรงงานให้ทันสมัย " (Modernization of The Labour Movement) ในการสัมมนานี้สภาสหภาพแรงงานแห่งชาติ (NTUC - National Trade Union Congress) องค์การกรรมกรสูงสุดได้เป็นผู้จัดขึ้นและมีสหภาพแรงงานเข้าร่วม 45 สหภาพ⁴⁴

การสัมมนาได้พิจารณาปัญหา 3 ข้อคือ⁴⁵

1. การเพิ่มผลิตผลของประเทศ โดยการสร้างความร่วมมืออย่างใกล้ชิดระหว่างนายจ้าง ลูกจ้างและรัฐบาล
2. การปรับปรุงโครงสร้างของสหภาพแรงงานให้เป็นแบบสหภาพแรงงานอุตสาหกรรม (Industrial Trade Unions) คือสนับสนุนให้สหภาพแรงงานเล็ก ๆ รวมตัวกันให้เหลือจำนวนน้อยที่สุดแต่มีขนาดใหญ่ เพื่อจะบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ
3. การจัดตั้งสหกรณ์และบริการช่วยเหลือสมาชิก เพื่อเป็นการช่วยตนเองในด้านมาตรฐานการครองชีพ และเพิ่มพูนรายได้ของชาติ

ที่ประชุมรับหลักการที่จะให้ความสำคัญแก่ความอยู่รอดของประเทศ ความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ ความอยู่ดีกินดีของกรรมกรและประชาชน ด้วยความร่วมมืออย่างจริงจังของสหภาพแรงงาน จากนั้น NTUC จึงได้แก้ไขปรับปรุงธรรมนูญ แก้ไข

⁴⁴ NTUC., "Why Labour Must Go Modern," Report of NTUC Seminar 1969, (Singapore : Stamford Colledge Press, 1970) p.218.

⁴⁵ เคนพงษ์ พลละคร, เรื่องเดิม หน้า 19.

นโยบายเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายพัฒนาเศรษฐกิจสังคมของประเทศ เร่งพัฒนาในการฝึกอบรมบรรดาผู้นำสหภาพแรงงานใหม่มีความรู้ในการบริหารงานสหภาพ⁴⁶

จากการทำให้ทันสมัยดังกล่าวยังผลให้จำนวนสมาชิกสหภาพแรงงานมีแนวโน้มเพิ่มจำนวนขึ้น จำนวนสหภาพแรงงานที่เป็นสมาชิก NTUC ก็เพิ่มขึ้นเช่นกัน พร้อมกับจำนวนเจ้าหน้าที่ประจำของสหภาพแรงงาน มีที่ทำการ NTUC เป็นอาคารใหญ่โตและทันสมัยเช่นเดียวกับอาคารที่ทำการบริษัทขนาดใหญ่

กิจการสหกรณ์ของ NTUC ที่มีประสิทธิภาพดีเยี่ยมอยู่ 5 อย่าง คือ⁴⁷

1. สหกรณ์การประกันชีวิต (INCOME)
2. สหกรณ์การขนส่งและแท็กซี่ (COMFORT)
3. สหกรณ์การทำฟัน (DENTICARE)
4. สหกรณ์การท่องเที่ยว (NTUC TRAVEL SERVICE)
5. สหกรณ์สรรพสินค้า (WELCOME)
6. สหกรณ์ตำรา (FAIR - DEAL)

กิจการสหกรณ์ทั้ง 6 นี้ เป็นที่นิยมของกรรมกรและประชาชนมาก มีกิจการใหญ่โตกว้างขวาง กรรมการบริหารในคณะกรรมการอำนวยการของสหกรณ์ดังกล่าวหลายคนเป็นรัฐมนตรีในคณะรัฐบาลปัจจุบัน แต่ไม่ได้รับเงินเดือนจากสหกรณ์ คือ เป็นการร่วมมืออย่างใกล้ชิดระหว่างรัฐบาลกับสหภาพแรงงานมากกว่าจะเป็นการเข้าไปควบคุมในด้านการบริหาร

46 เรื่องเดียวกัน หน้าเดียวกัน.

47 เรื่องเดียวกัน, หน้า 20 - 21.

ฉ. สรุปมูลเหตุในการก่อตัวของสหภาพแรงงาน

การขยายตัวของอุตสาหกรรมได้ยิ่งผลให้โรงงานอุตสาหกรรมเกิดขึ้น และขยายจำนวนมากตามไปควย โรงงานอุตสาหกรรมเหล่านี้ต้องการแรงงานจำนวนมาก จึงมีการจ้างกรรมกรเพิ่มขึ้น บางส่วนของกรรมกรมาจากพวกช่างฝีมือที่ประกอบอาชีพของตนเองเป็นอิสระ บางส่วนก็มาจากผู้ประกอบการขนาดเล็กที่ต้องล้มเลิกกิจการของตนเอง เนื่องจากไม่สามารถจะแข่งขันกับกิจการขนาดใหญ่ที่มีทุนมากกว่าได้ ต้องกลายเป็นกรรมกรรับจ้างในโรงงานที่ใหญ่กว่า นอกจากนั้นกรรมกรก็มาจากประชากรที่เปลี่ยนอาชีพจากการทำมาหากินในทางเกษตรกรรมเข้ามาสู่โรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งหมายถึงการดำรงชีวิตที่มีอิสระเสรีต้องเปลี่ยนเป็นชีวิตในกรอบข้อบังคับของโรงงาน ซึ่งเป็นวินัยอุตสาหกรรม เช่น การมีกำหนดกฎเกณฑ์ในเรื่องเวลาเขาทำงานและเวลาเลิกงานอย่างเคร่งครัด การทำงานตามคำสั่งและตามแบบที่กำหนดไว้แล้วจากโรงงาน การนำเครื่องจักรมาใช้ในการผลิตก็เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่สร้างความทุกข์ยากให้กรรมกร คือการทำงานแบบที่มีโอกาสใช้ความคิดตามอิสระของแต่ละคนก็จะถูกแทนที่ด้วยการทำงานที่ซ้ำซากน่าเบื่อหน่าย เมื่อกรรมกรแต่ละคนเป็นเพียงส่วนย่อยในจุดใดจุดหนึ่งของสายการผลิตอันยาวเหยียดของระบบสายพานงานของเขาอาจเป็นเพียงการไขประแจขันนอตเพียงอย่างเดี๋ยวล้วนแล้วตัวเล้าตั้งแต่เขาจนเย็น คนงานตกอยู่ในอิทธิพลของเครื่องจักรเกือบสิ้นเชิง และหมายถึงความทุกข์ทรมานทางจิตใจอันเกิดจากลักษณะของงานอุตสาหกรรม

ในค่านสภาพความเป็นอยู่ กรรมกรมีสภาพความเป็นอยู่ค่อนข้างแรนแค้น เนื่องจากรายได้ต่ำ ขาดหลักประกันในชีวิต สภาพในโรงงานส่วนใหญ่ขาดความปลอดภัย ขาดสวัสดิการ โรงงานขาดมาตรฐานในเรื่องแสงสว่าง การถ่ายเทอากาศ เสียงรบกวน และชั่วโมงการทำงานยาวนาน คั้งที่ออกแทนสก็โต้บรรยายไว้อย่างชัดเจน

กรรมกรมีลักษณะการทำงานเป็นกลุ่มคนอยู่ในโรงงานแห่งเดียวกัน มิได้กระจายกันไปทางไกลชนิดที่ต่างคนต่างอยู่ เช่นชีวิตเกษตรกร แต่เป็นกลุ่มคนที่มีความทุกข์ยากอย่างเดียวกันร่วมกันอยู่ภายใต้ระเบียบข้อบังคับอันเดียวกันของเจ้าของโรงงานซึ่งมีลักษณะเป็นฝ่ายตรงข้าม ภาวะเช่นนี้เป็นการบีบบังคับให้กรรมกรมีสภาพเป็นผู้ร่วมทุกข์หรือมีความรู้สึกร่วมกันในสถานะภาพ (Sense of a common status) ดังที่ จี.ดี.เอช.โคล โคกล่าวไว้ ประกอบกับการที่กรรมกรทำงานอยู่ในโรงงานเดียวกันมีโอกาที่จะพบปะปรึกษาหรือปรับทุกข์กันได้ง่าย ดังนั้น โอกาสที่จะทำให้เกิดความรู้สึกร่วมกันในสถานะภาพผู้มีได้โดยง่ายไปด้วย

มนุษย์เป็นสัตว์สังคม ได้เรียนรู้วิธีการต่อสู้กับศัตรูที่มีกำลังมากกว่า คือรู้ว่าการรวมกลุ่มกันเพื่อต่อสู้จะทำให้โอกาสได้ชัยชนะมีมากขึ้น กรรมกรในโรงงานมักจะเดินไปทำนองเดียวกัน เมื่อมีปัญหาาร่วมกันเรื่องความทุกข์ยากก็จะรวมกลุ่มกันโดยธรรมชาติ เริ่มจากการปรับทุกข์ การปรึกษาหารือ จนในที่สุดก็เกิดสิ่งที่โคล เรียกว่า ความต้องการร่วมกันที่จะช่วยเหลือซึ่งกันและกัน (common need for mutual help) ซึ่งแน่นอนที่จะต้องใช้วิธีการรวมกันเป็นกลุ่ม นี้เองที่อาจจะเป็นจุดเริ่มแรกของสมาคมกรรมกรหรือสหภาพแรงงาน

ตามที่ผู้กล่าววว่าสหภาพแรงงานเกิดมาจากสมาคมช่างฝีมือ (Master and journeymen) นั้น ผู้เขียนเห็นว่า เป็นเพียงในบางประเทศเท่านั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งอังกฤษและสหรัฐอเมริกา ทั้งนี้ในประเทศที่ไม่เคยมีสมาคมช่างฝีมือ เช่น ในมาเลเซียและสิงคโปร์ อาจมีสหภาพแรงงานขึ้นได้ เพราะสาเหตุที่กรรมกรมีการรวมตัวกันเนื่องจากความต้องการร่วมมือกันต่อสู้กับความบีบคั้นจากความทุกข์ยากในชีวิตของกรรมกรมากกว่าสาเหตุอื่น ในขั้นแรกนั้นการรวมตัวเป็นกลุ่มก็เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันในฐานะที่ร่วมชะตากรรมเดียวกัน เมื่อนานไปกลุ่มที่มีขนาดใหญ่ขึ้น และเมื่อความบีบคั้นมีมากเข้า กลุ่มกรรมกรก็อาจจะรวมกำลังกันต่อสู้โดยการแสดงออกในวิธีต่าง ๆ เช่น แสดงปฏิกริยาความไม่พอใจ การมีท่าทีต่อต้านต่อเจ้าของ

กิจการหรือการเรียกร้องและการนัดหยุดงานในที่สุด

การนัดหยุดงานนี้เอง เป็นบทเรียนให้กรรมกรรู้จักแก้ไขแนวทางการต่อสู้ให้ดีขึ้นกว่าเดิม เพราะในระหว่างที่มีการนัดหยุดงานนั้นกรรมกรคงไม่ได้รับความแรง จึงต้องอาศัยเงินที่เก็บออมไว้นำมาใช้เลี้ยงชีพแทน เมื่อเงินนั้นหมด การนัดหยุดงานเพื่อเอาชนะนายจ้างก็จะล้มเหลวลงไปทันที ดังนั้นการจัดระเบียบในกลุ่มกรรมกรจึงมีความจำเป็น อย่างน้อยที่สุดก็เพื่อเก็บเงินจากสมาชิกของกลุ่มมาเป็นเงินกองกลาง เพื่อสะสมไว้เป็นค่าใช้จ่ายเลี้ยงชีพหากจำเป็นต่อใช้การนัดหยุดงานเป็นเครื่องต่อรองกับฝ่ายนายจ้างอีก จากจุดนี้ตำแหน่งหน้าที่ที่จำเป็นก็จะเกิดขึ้น เช่น หัวหน้ากลุ่มหรือประธานเป็นผู้นำในการต่อสู้ เหนียวเหนียวแค้นและรักษาเงินค่าบำรุงจากสมาชิก นายทะเบียนผู้รักษาสัญชีรายชื่อสมาชิกของกลุ่มเพื่อประโยชน์ในการระดมกำลัง และนี่เองเป็นจุดก่อตัวขึ้นของสมาคมคนงานหรือสหภาพแรงงานในทุกประเทศหรือทุกแห่ง ที่มีโรงงานอุตสาหกรรม

การรวมกลุ่มเป็นสมาคมของคนงานหรือกรรมกรดังกล่าวนี้ ก่อตัวขึ้นอย่างลำบากยากเย็นและการเจริญเติบโตก็เช่นไปอย่างเชื่องช้าหรือมีการหยุดชะงัก ทั้งนี้เพราะได้รับการต่อต้านอย่างรุนแรงจากฝ่ายนายทุน ซึ่งมีอิทธิพลต่อชนชั้นปกครองในสังคม โดยเฉพาะรัฐบาลซึ่งมุ่งสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรม โดยอาศัยการสะสมทุนสำหรับการขยายอุตสาหกรรม ทั้งนี้ด้วยวิธีการกีดกันการบริโภคนิยมของกรรมกรให้ต่ำไว้ ซึ่งทำได้โดยนโยบายกีดกันค่าจ้างแรงงานซึ่งไม่มีวิถีใดที่สะดวกไปกว่าใช้วิถีที่ชวามมีให้กรรมกรรวมกลุ่มเป็นสหภาพแรงงานเพื่อเรียกร้องขอค่าแรงเพิ่ม เช่นการใช้มาตรการกีดกันกฎหมาย มีบทลงโทษกรรมกรที่นัดหยุดงานและกีดกันสหภาพแรงงานดังกล่าวไว้แล้วข้างตน

กรรมกรต้องต่อสู้เป็นเวลายาวนานนับเป็นศตวรรษ โดยเฉพาะในประเทศตะวันตก เพื่อให้ได้มาซึ่งสิทธิตามกฎหมายในการนัดหยุดงานและการรวมกลุ่มกันต่อสู้สหภาพแรงงาน เมื่อสังคมและรัฐบาลยอมรับสิทธิดังกล่าวของกรรมกร และยอม

รับว่าสหภาพแรงงานเป็นองค์การของกรรมกรที่ถูกต้องตามกฎหมาย นี้ก็เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้กรรมกรที่ยังมิได้รวมกลุ่มเป็นสหภาพแรงงานเกิดแรงกระตุ้นหรือความกล้าที่จะก่อตัวเป็นสหภาพแรงงาน และยังเป็นการส่งเสริมให้สหภาพแรงงานที่ก่อตัวอย่างลักลอบหรือซ่อนเร้น ก็มีโอกาสก่อตัวเติบโตใหญ่อย่างเปิดเผย และแสดงบทบาทได้มากมายกว้างขวางขึ้นกว่าเดิม และถ้ามักกฎหมายให้ความคุ้มครองแก่กรรมกร เช่น กฎหมายแรงงานด้วยแล้ว การก่อตัวและบทบาทของสหภาพแรงงานก็จะขยายไปอย่างรวดเร็ว ทั้งจำนวนสมาชิก ทั้งกำลังทางการเงินและทั้งการแสดงผลการต่อสู้เรียกร้องต่อนายจ้างหรือแม่ตัวรัฐบาล นั่นคือบทบาทสหภาพแรงงานในฐานะกลุ่มผลประโยชน์ในสังคม

ในบทต่อไปซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับการรวมกลุ่มของกรรมกรไทยเป็นสมาคมหรือสหภาพแรงงาน ก็ชี้ให้เห็นว่าการก่อตัวในการรวมกลุ่มก็เกิดจากสาเหตุที่กล่าวแล้วคือ มีความรู้สึกร่วมกันในสถานะภาพและความต้องการร่วมกันที่จะช่วยเหลือซึ่งกันและกันให้พ้นจากความลำบากยากแค้น ในข้อนี้ก็มีสิ่งที่น่าพิจารณาอยู่ว่า ในสถานประกอบการหรือในโรงงานอุตสาหกรรมในสมัยปัจจุบันของไทย มีลักษณะแตกต่างกันมากมายในลำดับขั้นการพัฒนาการดำเนินงานสัมพันธ์ คือโรงงานบางแห่งดำเนินทั้งด้านสภาพโรงงานและด้านแรงงานสัมพันธ์ บางแห่งที่เกิดใหม่ก็ทันสมัยทุกด้าน กรรมกรได้รับค่าแรงในระดับสูง สวัสดิการและสภาพการทำงานตลอดจนมีงานแรงงานสัมพันธ์ในระดับดี จากแนวความคิดที่ว่ากรรวมกลุ่มของคนงานเกิดจากสิ่งบีบบังคับ ก็จะอาจกล่าวได้ว่าในโรงงานที่ทันสมัย คนงานมีความรู้สึกบีบบังคับน้อยหรือไม่มี โอกาสที่จะรวมกลุ่มกันก่อตัวเป็นสหภาพแรงงานก็เกิดได้ยาก แม้จะเกิดมีสหภาพแรงงานก็อาจเกิดจากปัจจัยอื่นมากกว่า เช่น การเอาอย่างโรงงานอื่น ๆ ซึ่งขาดรากฐานแท้จริงในการรวมกลุ่ม ผลก็คือสหภาพแรงงานประเภทนี้ไม่เจริญเติบโต และไม่แสดงผลบทบาทในการเรียกร้องเพื่อประโยชน์ของสมาชิก คือมิได้เป็นกลุ่มผลประโยชน์ในความหมายของทางตะวันตก ส่วนกรรมกรในโรงงานที่มีความรู้สึกถูกบีบบังคับจะมีการรวมกลุ่มกันอย่างไม่เป็นทางการ แม้รัฐบาลจะให้สิทธิในการก่อตั้ง

สหภาพแรงงานแล้วก็ตาม แต่ก็ยังมีโครงสร้างสหภาพแรงงาน การรวมกลุ่มของพวกนี้ จำกัดอยู่เพียงกลุ่มไม่เป็นทางการประเภทชั่วคราวชั่วคราวที่อัลมอนต์ เรียกว่า anomic group เท่านั้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดตั้งหรือจัดการองค์การชนิดเป็นทางการอย่างสหภาพแรงงานก็เช่นได้ การรวมกลุ่มชนิดนี้ของกรรมกรไทย ในช่วงระยะหลัง วันที่ 14 ตุลาคม 2516 ถึงวันที่ 6 ตุลาคม 2519 ทำความวุ่นวายให้แก่สังคมมีขึ้นอยู่ เพราะมีลักษณะของกลุ่มแบบ anomic group กล่าวคือ ปราศจากเป้าหมายในระยะยาว มีพฤติกรรมที่คาดหมายทิศทางได้ยาก และติดคอเพื่อทำความตกลงได้ยาก เพราะเป็นกลุ่มที่การใช้เหตุผลถูกครอบงำด้วยอารมณ์เป็นอันมาก

ที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า มูลเหตุในการรวมกลุ่มของกรรมกรเกิดจากความรู้สึกร่วมกันต่อความบีบคั้นหลายประการ การรวมกลุ่มนี้จะกลายเป็นกลุ่มผลประโยชน์อย่างหยาบ ๆ เช่น anomic group หรือจะพัฒนาขึ้นจนเป็นสหภาพแรงงานซึ่งเป็นกลุ่มในระดับสูง เช่น associational group หรือไม่ อยู่ที่ปัจจัยอื่นอีกหลายประการ เช่น การเรียนรู้ของกรรมกรในการจัดองค์การซึ่งต้องใช้เวลาอันระยะหนึ่ง แต่ปัจจัยที่สำคัญที่สุดคือการยอมรับของรัฐบาลให้สหภาพแรงงานเป็นองค์การที่ชอบด้วยกฎหมาย เพราะถ้าขาดปัจจัยข้อนี้แล้ว กลุ่มผลประโยชน์ของกรรมกรก็จะจำกัดอยู่เพียง anomic group หรือ Non-associational group เท่านั้น โอกาสก่อตัวเป็น associational group เช่น สหภาพแรงงานมีได้ยากมาก ซึ่งในการศึกษาจากบทต่อไปจะชี้ให้เห็นได้ชัดเจนยิ่งขึ้น.